

ת"פ 8484/01/18 - מדינת ישראל, המאשימה נגד א.ב.ש., הנאשם

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 8484-01-18 מדינת ישראל נ' ב.ש.

בפני
בעניין: כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
מדינת ישראל - המאשימה
ע"י תביעות ירושלים
נגד
א.ב.ש. - הנאשם
ע"י ב"כ עו"ד טליה רם

גזר דין

כתב האישום המתוקן

הנאשם הודה בעובדות ובעבירות המנויות בכתב האישום המתוקן מיום 2.1.2019, בכך שביצע עבירה של תקיפה סתם, 3 עבירות של היזק לרכוש במזיד, ניסיון תקיפה סתם ו-2 עבירות אימים, כל זאת בניגוד לסעיפים 379, 452, 379+25 ו-192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**), בהתאמה.

מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי בלילה שבין 3.11.2017 ל-4.11.2017 באאאאא, ניסה הנאשם לתקוף את המתלוננת שלא כדין וללא הסכמתה. בנוסף הוא איים על המתלוננת ועל אמה (להלן - **האם**) בפגיעה שלא כדין בגופן ובחירותן מתוך מטרה להפחידן ולהקניטן. עוד גרם הנאשם נזק לרכוש במזיד, השייך למתלוננת ולאמה. באותן נסיבות, על רקע סיומה של מערכת יחסים רומנטית בין הנאשם למתלוננת, בדרכה של המתלוננת לביתה באאאאא, היא עצרה ברחוב בשכונת מגוריה. כשהבחינה בנאשם יוצא ממונית ליד ביתו שאלה אותו: "למה אתה מתנהג ככה". בתגובה ירק הנאשם לעבר המתלוננת. הנאשם פתח את דלת הרכב דרך חלון הרכב הפתוח, נכנס לתוך הרכב שבו הייתה המתלוננת והתיישב במושב שליד הנהג. המתלוננת ביקשה מהנאשם לצאת מרכבה אך הוא התעלם מבקשתה. בהמשך תפס הנאשם מראה פנורמית פנימית ברכב, עקר אותה ממקומה והשליכה למושב האחורי. בנוסף הוא השליך את שלט מפתח הרכב, וזה נשבר. בהמשך לקח הנאשם את הטלפון הנייד של המתלוננת והשליך אותו החוצה. מסך הטלפון נשבר. משהגיעה המתלוננת לביתה, העירה את האם וסיפרה לה על מעשי הנאשם. בצאתן של השתיים לכיוון תחנת המשטרה, בחניון בניין מגוריהן, הבחינו בנאשם מחכה להן. המתלוננת אמרה לאמה שזהו הנאשם שתקף אותה, והאם שאלה אותו: "איך אתה לא מתבייש לתקוף בחורה?" הנאשם הושיט יד שמאל לעבר האם ואיים על שתיהן: "אם הבת שלך עוד הפעם תעקוב אחריי אני אשבור לה את הרגל, שמעת מה אני אומר לך ליד המצלמה?". האם הדפה את הנאשם והשיבה לו: "היא לא תתקרב אליך, הבנתי אותך". בהמשך, הנאשם הלך בעקבות המתלוננת ואמה לכיוון רכבן ושוב איים: "אם הבת שלך עוד פעם תרדוף אחריי, תעקוב אחריי או כל דבר, אני לא עונה הבנת? אני יכול להיות אחלה בן אדם משוגע". המתלוננת ואמה הלכו לכיוון הרכב וניסו להיכנס אליו, ואולם הנאשם חסם את דרכה של האם, דחף

אותה ואמר לה שהוא בא לדבר אתה, כי עם המתלוננת אי אפשר לדבר, והמתלוננת תזהר ממנו.

מהלך הדין

בתחילה הוגש כתב אישום נגד הנאשם ונאשם נוסף. אלא שלנוכח החלטת חברי, כב' השופט יצחק שמעוני, הופרד המשפט, ובית המשפט הורה למאשימה להגיש כתב אישום חדש כלפי הנאשם בלבד במסגרת תיק זה, וכך נעשה. בהמשך, כפר הנאשם במיוחס לו, והתיק הועבר לחברתי, כב' השופטת הבכירה שרון לארי-בבלי, לשם שמיעת הראיות. אלא שהצדדים הגיעו להסדר טיעון טרם שמיעת הראיות, כתב האישום תוקן והנאשם הודה בו, ונשלח לשירות המבחן להכנת תסקיר.

בהמשך, בדיון שהתקיים ביום 1.7.2019, לאחר קבלת התסקיר צוין כך:

"ב"כ המאשימה טוען לעונש: מגיש ר"פ. לא הצלחנו להבין האם המאסר על תנאי חל או לא. הוא נדון ל - 4 חודשי עבודות שירות וכתוב שהמאסר על תנאי יחול מיום שחרורו. למעשה יום סיום העבודות שירות. לא הצלחנו להשיג מתי הוא סיים. **אני מקבל את הערת ביהמ"ש שהתנאי איננו חל.**

ב"כ הנאשם: לאור הערת ביהמ"ש, ומבלי שהדבר יהווה כל וויתור על טענה מטענותינו נסכים לשלוח את הנאשם לממונה על עבודות השירות וזאת לאור עמדת המאשימה בתיק זה" (עמ' 7, ש' 6-11).

לפיכך, נשלח הנאשם אל הממונה על עבודות השירות לשם קבלת חוות דעת בעניינו.

תסקיר שירות המבחן ורישומי הפלילי של הנאשם

מהתסקיר שהוגש בחודש יוני 2019 עולה, כי הנאשם כבן 25, רווק ועובד כטבח במסעדה ומתגורר עם משפחתו באזור. שירות המבחן גולל את קורותיו של הנאשם וקורות משפחתו הגרעינית. הוריו של הנאשם התגרשו כשהיה קטן וקשריו עם האב רופפים. הוא סיים 12 שנות לימוד והחל לעבוד בעבודות מזדמנות בתחום המזון. בשל קשיי קשב וריכוז סבל מקושי להתמיד במערכות החינוך והחליף מסגרות, ובהמשך בשנות התבגרותו חבר לנוער שוליים, והחל לצרוך לרעה אלכוהול. בהיותו כבן 18, ביצע עבירות אלימות של חבלה ע"י שניים או יותר ופציעה, בגין ריצה מאסר בעבודות שירות [ת"פ (נוער י-ם) 11581-08-11 מיום 12.3.2014 (להלן - **תיק התנאי**)], ותלוי ועומד נגדו עונש מאסר על-תנאי של 3 חודשים בגין עבירות אלימות מסוג עוון למשך 3 שנים "מיום שחרורו" (להלן - **המאסר המותנה**). בשל אותו תיק, הופטר הנאשם משירות צבאי. אשר לנטילת אחריות בתיק זה, שירות המבחן התרשם, כי הנאשם התקשה ליטול אחריות מלאה למעשיו והתקשה לבחון את חומרתם באופן מעמיק. לדבריו המעשים נבעו מחוסר אונים, ותסכול בשל אופי הקשר עם המתלוננת. לדבריו בעת ביצוע המעשים היה תחת השפעת אלכוהול. לטעמו של שירות המבחן הנאשם התקשה לבחון את התנהלותו הבעייתית ותחת זאת התרכז במחירים אותם משלם במסגרת ההליך המשפטי. עם זאת הביע הנאשם חרטה על המעשים, הבין שפעל באופן לא מידתי וצריך היה לפתור את הקונפליקט באופן אחר ללא אלימות. שירות המבחן לא הצליח ליצור קשר עם המתלוננת. הנאשם לא הביע מוטיבציה מספקת להשתלב בטיפול בתחום שליטה בכעסים או בתחום האלכוהול. שירות המבחן העריך, כי למרות גישתו של הנאשם לשורשי התנהגותו, נטילת אחריות וחלקית וחוסר רצון בטיפול, הוא הביע צער על מעשיו וחווה את ההליך המשפטי כמטלטל. לכן שירות

המבחן לא בא בהמלצה טיפולית או עונשית ביחס לנאשם.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

הממונה על עבודות השירות עמד על מאפייניו של הנאשם, וקבע, בסופו של דבר, כי הוא כשיר לבצע עבודות שירות וכך גם המליץ. עם זאת ציין הממונה בסעיף 4.2 לחוות דעתו, כי הנאשם ריצה את עונש המאסר של 4 חודשי עבודות שירות על פני תקופה של 7 חודשים, במהלכה תפקודו "היה שלילי וכלל ריבוי בעיות משמעת ושימוע". יצוין, כי על-סמך חוות הדעת, תאריך סיום ריצוי עבודות השירות היה ביום 4.11.2014.

ראיות לעונש

במסגרת הראיות לעונש הגישה המאשימה את רישומו הפלילי את הנאשם ואת המאסר המותנה.

התרת לסיניגורית להגיש לבית המשפט את הודעתו של הנאשם במשטרה, למרות התנגדות המאשימה, וזאת מאחר שלא סברתי, כי יש בכך לשנות מהנסיבות המוסכמות המפורטות בכתב האישום המתוקן. במסגרת ההודעה, הנאשם הודה במיוחס לו (ש' 16-20) אך ציין כי מעשיו נבעו מחוסר אונים מכך שלטענתו, המתלוננת עקבה אחריו (ש' 17-18) [דברים דומים שעלו מתסקיר שירות המבחן], כאשר היה תחת השפעת אלכוהול (ש' 37-41). הסיניגורית הגישה את ההודעה על-מנת להוכיח כי הנאשם נשרט בפניו כתוצאה מכך שנדחף ע"י אמה של המתלוננת, כעולה מדבריו ומהערת החוקר (ש' 64-65).

טיעונים לעונש

אשר לטיעונים לעונש, הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית.

מחד, ב"כ המאשימה עתר להטלת עונש של 9 חודשים הכולל גם את הפעלת המאסר המותנה בן 3 החודשים שהוא חב-הפעלה לטענתו, בשל הרשעתו בכתב האישום המתוקן במספר עבירות המפעילות את התנאי, זאת על בסיס מתחם נטען שבין 6 ל-18 חודשי מאסר.

מאידך, הסיניגורית הדגישה את נסיבותיו האישיות של הנאשם, את רצונו לפצות את המתלוננת על נזקיה (צורפו אסמכתאות לעניין גובה הנזק) ואת השלב שבו נמצא הנאשם בחייו, במסגרתו הוא עובד בעבודה מסודרת ומוערך ע"י מעסיקו (הוגש מכתב), ולכן עתרה להטלת עונש של מאסר על-תנאי, פיצוי ושל"ץ. כמו-כן הודגש רכיב חלופי הזמן.

תחולת המאסר המותנה

במוקד הטיעונים לעונש עלתה שאלת תחולתו של המאסר המותנה. אבהיר. בתיק התנאי נקבע, כי מדובר במאסר מותנה לתקופה של 3 חודשים בכל עבירת אלימות מסוג עוון, למשך 3 שנים מיום השחרור. אלא שעל הנאשם הוטל

כאמור, בדיון מיום 1.7.2019 טען ב"כ המאשימה, כי "לא הצלחנו להבין האם המאסר על-תנאי חל או לא" וכי התאריך הקובע הוא "יום סיום עבודות השירות". עוד נטען כי "לא הצלחנו להשיג מתי הוא סיים". מיד לאחר מכן נרשם: "**אני מקבל את הערת ביהמ"ש שהתנאי איננו חל**".

והנה, בדיון שלפניי ביום 2.12.2019, טען ב"כ המאשימה, כי המאסר המותנה חל גם חל, ואף מדובר במאסר מותנה חב-הפעלה. לטענת ב"כ המאשימה "בדיון ביום 1.7.2019 לא ידענו מתי ריצוי עבודות השירות [ה]סתיים ואני מאשר שבפרוטוקול נרשם מפי ב"כ המאשימה כי 'אני מקבל את הערת ביהמ"ש שהתנאי איננו חל'. יחד עם זאת אני אומר, שרק כעת הוגשה חווה"ד של הממונה ובה מצוי המידע החסר. לנוכח סיום ריצוי עבודות השירות, אנו סבורים כי המאסר המותנה, חל" (עמ' 10, ש' 10-14).

בתגובה אמרה הסניגורית, כי "לא הייתה שום מניעה לברר מתי הסתיימו עבודות השירות עוד בחודש יולי. להמתין לחווה"ד של הממונה שהתקבלה היום וללמוד ממנה רק היום מבלי ליזום דבר ולצרף לזה את הצהרת ב"כ המאשימה בדיון הקודם, לפיה הוא מקבל את עמדת ביהמ"ש שהתנאי אינו חל, לכן התביעה מנועה מלהעלות היום את הטענה הזו. לא ארחיב את הדיבור על כך שמדובר בהסתמכות. הדרך הייתה פשוטה בידיהם לברר, וגם אם היו רוצים לבטל את ההצהרה אז יכלו לעשות זאת לפני חודשים רבים".

לאחר ששקלתי בדבר, אני סבור כי התנהלותה של המאשימה במקרה זה אינה ראויה, וזאת בלשון המעטה. מצופה מהמאשימה, כי תנהג בהגינות ובשקיפות, במיוחד שעה שמדובר בהליך פלילי, בדיני נפשות ובחירותו של אדם. הזכות להליך הוגן היא זכות יסוד חוקתית על-חוקית של כל חשוד ונאשם במשפט הישראלי, כפי שנקבע לא אחת, ובין היתר בע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' מ"י** (מיום 4.5.2006):

67". כאמור, בית-משפט זה הכיר בזכות להליך הוגן כזכות יסודית ובסיסית מימים ימימה. הצעת חוק יסוד:זכויות במשפט, ה"ח התשנ"ד 335, הציעה לעגן מפורשות את הזכות למשפט צדק ולהליך הוגן בחקיקת יסוד, אולם עד כה טרם נתקבלה הצעה זו. רבים סבורים כי עם חקיקתו של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הזכות להליך פלילי הוגן זכתה למעמד חוקתי על-חוקי. בעמדה זו יש טעם רב. פגיעה שלא כדין בזכות להליך הוגן בפלילים עלולה לפגוע בזכות החוקתית של הנאשם לחירות לפי סעיף 5 לחוק היסוד. כן עלולה היא לפגום בהערכתו העצמית של הנאשם וליצור אצלו תחושה של ביזוי וחוסר אונים כאילו היה כלי משחק בידיהם של אחרים, עד כדי פגיעה בזכותו החוקתית לכבוד לפי סעיפים 2 ו-4 לחוק היסוד.....".

התביעה אינה יכולה להישמע בשני קולות באותו הליך, בהפרש של חודשים ספורים בין הצהרה אחת להצהרה אחרת. צודקת לחלוטין ב"כ הנאשם, בכך שלו ביקשה התביעה לשנות את עמדתה, ייתכן שהייתה רשאית לעשות כן, ברשות בית

המשפט, בדרך הראויה, דהיינו, לפנות לבית המשפט לאחר בדיקה ודרישה (שאינם מסובכים כלל ועיקר, אל מול הממונה על עבודות השירות), ולבקש לעיין מחדש בהחלטת בית המשפט בעניין תחולת המאסר המותנה, ולאפשר היערכות מבעוד מועד של הנאשם ובאת-כוחו לאפשרות זו. משלא עשתה כן בפרק זמן סביר, ומשלא ביצעה כל בירור אקטיבי של שאלת סיום ריצוי עבודות השירות בתיק התנאי, בין יולי לדצמבר (והרי לא הייתה כל מניעה לעשות כן), התביעה אינה רשאית להפתיע כעת את הנאשם ואת ב"כ בעמדה חדשה, לרעת הנאשם, במועד השמעת הטענות לעונש. מדובר בפגיעה קשה בזכויותיו של הנאשם, מעבר לפגיעה בעקרונות ההסתמכות על הבטחה שלטונית, כפי שבאה לידי ביטוי בדיון מחודש יולי.

לפיכך, עתירתה של המאשימה להפעלת עונש המאסר המותנה נדחית, מבלי להידרש ליתר הטענות שהועלו בהקשר זה.

קביעת מתחם הענישה - מתחם הענישה צריך להתייחס לעקרון ההלימה, הנוגע ליחס לערך החברתי המוגן, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה.

אשר לערך המוגן - העבירות אותן ביצע הנאשם נועדו לפגוע בשלוות נפשה, בביטחונה העצמי ובאוטונומיה של המתלוננת, ואגב כך, בשל הנסיבות, נפגעו אותם ערכים מוגנים גם ביחס לאמה של המתלוננת, וביחס לקניין של השתיים. בנסיבות העניין, מידת הפגיעה בערכים המוגנים בינונית, ולטעמי, אין חשיבות לטענות הנאשם כי הוטרד ע"י המתלוננת או נשרט ע"י אמה, שכן תגובתו במקרה זה הייתה בלתי מידתית, אלימה וקיצונית, ללא כל יחס לעוול, שאולי חש שנגרם לו מצד המתלוננת.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט' לחוק העונשין - בין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה יש לשקול את אלה, לעניין קביעת המתחם: מדובר בעבירה שגם אם לא תוכננה, נסיבותיה מלמדות על תקיפת המתלוננת ואמה בתוך רכב המתלוננת ואחר כך בתוך חניון ביתן. עוד מעלות הנסיבות, כי הנאשם יכול היה להפסיק את התנהגותו העבריינית בכל עת, אך לא עשה כן, והאירוע נמשך זמן לא קצר ואף הסלים. צריכת אלכוהול מוגברת, והתנהגות הנאשם בנסיבות אלו, אינן מהוות נסיבות לקולא, אלא נסיבות לחומרה; מכאן גם, שהנאשם אחראי באופן מלא למעשים, וכפי שציינתי, אין מקום להצדיק מעשים אלו, אף לא ברמה הסובייקטיבית של תחושות הנאשם כי המתלוננת עקבה אחריו והטרידה אותו; נגרם נזק לנפש, לגוף ולרכוש, והאירוע עלול היה להסתיים באופן גרוע יותר; אני רואה חומרה יתרה בכך שהנאשם פעל באלימות, הן כלפי המתלוננת ורכושה והן כלפיה אמה, מבלי שנוכחות האם הרתיעה אותו - הדבר מלמד על עוצמת רגשותיו והקושי שלו למתנם.

מדיניות הענישה הנוהגת - מנעד הענישה בעבירות מסוג זה הוא רחב מאוד. יחד עם זאת מפנה לרע"פ 4265/15 **דדון נ' מ"י** (מיום 22.6.2015) שם אושר מתחם ענישה שבין 3 חודשי מאסר ל-14 חודשים, ונגזרו 4 חודשי מאסר בפועל, בשל נסיבות של תקיפת בעל פאב (תפיסתו ודחיפתו), ואיומים עליו ברצח. שם הנאשם לא התאים לריצוי מאסר בעבודות שירות, שנשקל בנסיבות העניין. בנסיבות חמורות יותר של תקיפה חבלנית כלפי זקן, איומים והיזק לרכוש, אושר עונש מאסר של 6 חודשי עבודות שירות, על בסיס מתחם שבין 5 ח' מאסר לרבות עבודות שירות ועד 20 חודשי מאסר [ת"פ (רחובות) 18772-01-14 מ"י נ' **שוורץ** (מיום 4.3.2015)]. מכאן, שעתירת העונשית של המאשימה

בנסיבות העניין, מופרזת. מנגד אציין, כי הפסיקה אליה הפנתה הסניגורית אינה דומה מבחינת נסיבותיה, ולכן מתחם המתחיל במאסר על-תנאי ושל"ץ אינו עומד בקנה אחד עם עקרון ההלימה, בנסיבותינו.

מתחם הענישה - לפיכך, מתחם הענישה צריך לעמוד על חודשיים מאסר לרבות בעבודות שירות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40"א לחוק העונשין - ניתן לתת משקל לנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירה, במסגרת גזירת העונש בתוך המתחם: בהתחשב בעמדת המאשימה, כי מאסר יוכל להיות מרוצה בעבודות שירות, לא סברתי כי מדובר בענישה שנוזקה רב מדי בנסיבות העניין. נתתי דעתי לכך שהנאשם התקדם בעבודתו, ומהמכתב של המעסיק עולה, כי הרחקת הנאשם מעבודתו תפגע בפעילות העסק ובנאשם עצמו. יחד עם זאת הדבר מהווה אך שיקול במכלול שיקולי הענישה; הנאשם לא נטל אחריות מספקת למעשיו, הוא ממשיך להחזיק בעמדות קורבניות, וסבור, כי אינו זקוק לטיפול בתחום שליטה בכעסים או צריכת אלכוהול (שהייתה ברקע למעשים כאן) - כל אלו, יחד עם עברו הפלילי בביצוע עבירות אלימות קשות, מלמדים כי הנאשם לא למד את הלקח באופן אמיתי, כן ומעמיק, וכל עוד הוא מחזיק בעמדות קורבניות כאמור, ושולל טיפול, הוא אינו זכאי ליהנות מהקלה מעבר לעמדתה המקלה של המאשימה בתיק זה; לא למותר לציין, כי שירות המבחן לא בא בכל המלצה טיפולית או עונשית בעניינו של הנאשם, מאותן סיבות בדיוק; הנאשם נכון לפצות את המתלוננות.

המיקום במתחם - במכלול הנסיבות יש להעמיד את הנאשם עד לאמצע מתחם הענישה.

גזירת הדין

לפיכך, אני מחליט לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר, אשר ירוצו בעבודות שירות, החל מיום 9.2.2020, אשר ירוצו בגן הבוטני בירושלים, וזאת על פי חוות דעת הממונה על עבודות השירות. על הנאשם להתייבב ביום זה עד לשעה 08:00 במשרד הממונה על עבודות שירות בבאר שבע לתחילת ריצוי עונשו. מובהר בזה כי הפרת הוראות הממונה ואי עמידה בכללים הנוגעים לריצוי עבודות השירות עלולים להביא להפקעת העבודות ולהמרת העונש בעונש מאסר של ממש. לנוכח התנהלותו של הנאשם במסגרת ביצוע עבודות השירות הקודמות, הנאשם מזוהר ביתר שאת, מפני אפשרות הפקעת העבודות למאסר בפועל ממש;

ב. 6 חודשי מאסר, שלא ירוצו אלא אם יעבור הנאשם את העבירות בהן הורשע, למעט היזק לרכוש, בתוך שנתיים ממועד סיום ריצוי עבודות השירות;

ג. קנס בסך 500 ₪ או שלושה ימי מאסר תמורתו אם לא ישולם. הקנס ישולם עד ליום 1.3.2020 בתשלום אחד;

ד. פיצוי לכל אחת מהמתלוננות (עדות תביעה 1 ו-2) בסך 1,000 ₪. הפיצוי ישולם בתשלום אחד עד ליום 1.3.2020. אי עמידה בתשלום תביא לפירעון מידי של הפיצוי ולתוספת הפרשי הצמדה וריבית פיגורים

כחוק.

יש לשלוח לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור כחוק לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ו' כסלו תש"פ, 04 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.